Nový kronikář

V pořadí čtvrtým, psaním kroniky zdejší obce, pověřen jest radou Místního národního výboru ze dne 15 března 1951 Novák Antonín.

Narodil se 1 ledna 1902 v Drnovicích u Vyškova. Osiřev záhy, není mu možno navštěvovat 6ti třídní školu obecnou, neboť zuří válka 1914 – 18, až do konce, ale jest nucen, hledati si práci. Pracuje u sedláků v Lulči a za 3 rýnské týdně napomáhá svým pěti sourozencům k obživě. Když mu došel 14 rok, jde se učit do Vyškova zedníkem. Ani zde však nemůže se za 1 rýnský týdně obživit a hledá práci za stravu v německých vesnicích, Rostěnicích a Lisovicích.

Tito sedláci mají ještě tolik lásky k bližnímu, že za každý den ku stravě přidají 1kg žita. Jsa zbožně a přísně po katolicku vychován, poznal již ve škole lásku křesťanskou, hlásanou místním farářem.

Když pak v 16ti letech vstoupil do Sokola a zde slyší stále jen otázku národní, vystoupil s třídně uvědomělými dělníky a založil Dělnickou tělocvičnou jednotu. Cvičil tedy v D.TJ. která byla složkou strany Sociálně demokratické. Po roztržce této strany jest zakladatelem K.S.Čs. sekce III.internacionály a zároveň Federované tělocvičné jednoty v Drnovicích.

Když se vyučil, šel do světa. První cesta byla do Těšínského Slezska, do Ostravsko-Karvinského uhelného revíru. Zde pracuje na stavbách obytných domů jámy Žofinky v Garembě a jámy Alpinky v Rychvaldě. Vstupem zde do práce, vstupuje do odborové organisace Svazu stavebních dělníků v Čs. republice, jehož předsedou byl soudr. Tetenka. Ještě téhož roku byl zvolen důvěrníkem velké stavební firmy, a členem důvěrnického sboru na Orlovsko-Karvinsku. Navštěvujíc všude podniky pořádané stranou Komunistickou a F.D.T.J. upadl brzy v nemilost pana chlebodárce a jest propuštěn.

Zklamán svými spoludělníky, opouští místo v Karvinné, a potuluje se zde v pohraničí. V Bohumíně jest zadržen, ale na dokumenty v pořádku opět propuštěn.

Nachází pak místo v Rychvaldě, a pracuje při jámě Alpince a Pokroku v Petřvaldě. Zde se seznamuje s více uvědomělými soudruhy, hodně čte a uvažuje. Vstupuje zde do spolku Spiritistů a studuje okultní nauky.

Vystupuje z církve římskokatolické a zůstává bez vyznání, což mu přináší k lepšímu, že nesmí překročit práh svých strýců v domově, kteří se jinak nazývají, pokrokoví.

Zde opět navštěvuje podniky strany a cvičí ve Federované dělnické tělocvičné jednotě.

V roce 1922 jest odveden k vojsku a slouží na Slovensku v Košicích. Po příchodu do kasáren, při kufrvizitě jsou u něho nalezeny Komunistické časopisy a tiskopisy. Následuje řetěz vyšetřování a zápisů. Výsledek jest, Bolševik a Zednář, a jest dán pod dozor. Avšak i tak hledá možnosti, a jako sluha kapitána, při různých pohotovostích jest venku a shání Komunistický tisk. V této době vychází zde časopis „Pravda chudoby“, kterou rediguje Klement Gottwald. Tuto vyhledává, čte a propaguje.

V roce 1923. kdy volilo vojsko, stálo v rozkaze generála Gajdy, že vojsko volilo na 80% komunisty. Jsou pak Komunisté velice stíháni. Přes tato opatření jest „Pravda chudoby“ a „Rudé právo“ s ustříhnutém záhlaví, vloženo do jiných novin, a čteno.

Jako zedník i zde měl příležitost pracovat v bytech všech našich vojenských gážistů a tak mohl poznat život a poměr jednoho k druhému. Též mu tato známost pomohla v mnohých kritických chvílích, když se nesmělo ven.

Po vojně, vrací se na staré místo v Rychvaldě. Pracuje v Petřvaldě a Bohumíně. V roce 1925 pracuje na Prostějovsku , ale ještě téhož roku mění místo a pracuje v Brně.

Za jízdy do Brna, seznámí se s děvčetem též za prací dojíždějící a známost tato končí sňatkem na Okresním úřadě ve Vyškově. Tímto dnem, 20.srpna 1927 přestěhoval se do Habrovan a bydlel u tchýně na Cikánově v domě čís.86.

Zde se hned přihlásil do F.D.TJ. a při první valné hromadě jest zvolen jednatelem a pokladníkem. Při volbách pak jest zvolen zmocněncem starny K.S.Čs. a tato funkce jej doprovází až do okupace Němci v roce 1939.

V roce 1932 staví si na „Křibě“ rodinnou vilku č.234. Domek staví sám se svojí rodinou, bez cizí pomoci a to pouze po práci, když přijede z Brna. Dům stojí na skále a o 100m dále vysekal ve skále studnu 20m hlubokou. Studnu vydlabal opět sám s manželkou za půl roku.

Po deseti letech rodná obec Drnovice, žádá o jeho přijetí do Habrovan. Obecní rada jej nepřijímá a je nucena až na řízení Okresního úřadu, což se stává ještě v roce 1938.

Prodělává troje cvičení ve zbrani a jedno mobilisace před okupací v roce 1938.

V roce 1942 pracuje v Rousínově. Téhož roku jest německými úřady odven na nucenou práci a totálně nasazen do Říše. Dne 1 října 1942 rukuje po druhé na nucenou práci do Štýrska. Pracuje v lágru Deuchendorf u Kapfenbergu a později v lágru Sankt Marein u Sankt Lorenzen v údolí řeky Miec, která se tu vlévá do řeky Mur. Jest to v Alpách poblíže poutního místa Mariazell.

Po dovolené nikdy se nevrací až na zákrok četníků, a proto v roce 1944 jest mu tato odepřena. Z tohoto důvodu proto na podzim 1944 uprchl z tábora, dostal se šťastně domů, a víc se neukázal. Byl udán firmou gestapu, pověstné to německé policii, ale ta jej nikde nenašla. Objevil se s příchodem Vítězné Rudé armády která 28.dubna 1945 osvobodila Habrovany od Hilerovců.

Pracuje pak v Rousínově na obnově kostela, který je válkou poškozen. V roce 1946 jest zvolen do rolnické komise, která rozděluje zabavený statek zrádce národa Simeona Vacule, který tento statek dostal stejným způsobem, oklamánímdělníků a malých rolníků po první světové válce v roce 1918, kteřížto mu dopomohli na místo poslanecké.

V roce 1948 jest členem Akčního výboru obrozené národní fronty a po únorových událostech téhož roku jest navržen členem Místního národního výboru s funkcí obecního pokladníka.

V roce 1950 jest Okresním národním výborem ve Vyškově jmenovám prvním matrikářem pro matriční obvod Habrovany a Olšany. V březnu roku 1951 jest navržen a pověřen funkcí obecního kronikáře.

Úvod

Rok 1950 počíná druhým rokem Pětiletého plánu vyhlášeném presidentem soudruhem Klementem Gottwaldem. Od tohoto plánu očekáváme zvýšené tempo vzrůstu průmyslové výroby. Zvýšené tempo rozvoje v zemědělství, družstevnictví a hlavně společnou práci. Zvýšení úrovně pracujících, hmotně i kulturně.

Na rozdíl od kapitalistické společnosti, která dosud vládla, kde budoval každý na svou pěst a pro svou kapsu, buduje nynější společnost směřující k socialismu, na zásadách společné práce a bez vykořisťování člověka člověkem.

Společnou prací, za pomoci strojů, hlavně na vesnici v zemědělství, kde pracovalo se dosud od východu do západu slunce, musí tato společná práce za přitažení všech práceschopných občanů obého pohlaví, zdárně se vyvíjet a musí být při kratší době pracovní, úspěšně zvládnuta.

Vedeni snahou připravit lepší zítřek našim budoucím, budiž naší povinností řádně a svorně pracovati, a všude tam, kde je třeba, přiložit ruku k dílu. Není třeba učit náš lid pracovat, zapotřebí jest pouze pracovat společně a využít moderní techniky k ulehčení dřiny všem.

> „Nám zem a všechny stroje patří“, zpívá stará dělnická píseň a končí „všech lidí práce povinnost, by bylo jednou chleba dost.“

A proto tedy svorně všichni do jednoho šiku, za společnou práci, na naší půdě, která již tolikrát krví zbrocena jest. Posledně naší statečnou Rudou armádou, která právě zde na našich rodných lánech svůj vítězný boj dobojovala.

Dejme se tedy na společný pochod k vybudování socialismu v naší vlasti a na tomto pochodu budiž naším heslem „Práci čest“.

Zima, jařiny, cukrovka, brambory

Zima jest mírná, bez sněhu, jaro příznivé, suché. Jařiny proto mohly se brzo zaset. I řepa cukrovka jest do konce března zaseta. Za trvajícího sucha jsou zasázeny brambory a deště nikde. Cukrovka suchem špatně vzchází, k tomu se ještě vyskytl brouk nosatec, který ji stačí sežrat. Brouk tento již loni u nás hodně rozmnožený, dělá ohromné škody. V květnu jest řepa jednocena i jetely se kosí. Trvající sucho ohrožuje úrodu.

Deště

Koncem července dostavily se dlouho očekávané deště, které jsou opět obavou o sklizeň obilí. Deště však po 14 dnech ustaly a žně jdou vesele dál. Častější deště v srpnu prospěly okopaninám.

Dobývání brambor

Brambor se urodilo mnoho, ale dobývaly se za mokra. Bylo vidět různé nářadí, kterým se tyto dobývaly. U nás jest ve zvyku dobývat je rýčem. Jde se pospátku a brambory se vyhazují na rozrytou brázdu. Potom se sbírají, čistí, dávají do košů a sypou do pytlů. Pytle se staví na poli do jednohoo řádku.

Od půl září opět nastává sušší počasí. Sklidily se brambory, které jsou letos hodně mokré a umazané.

Setí ozimů a dobývání cukrovky

Zasely se ozimy a za příznivého počasí jde se na cukrovku, na naše bílé zlato. Kdo si pospíšil, dobře dopadl. Dalo se pak do dešťů a práce s cukrovkou byla hotovou robotou. Voda stála na polích a řepa se musela nosit i v koších na cestu. Využívalo se každé vhodné chvíle i v nedělích, by se řepa dostala do cukrovarů.

Podzimní orba

I s orbou podzimní to nebylo lepší. Zima počínala hodně deštivá.

Mandelinka bramborová

Na bramborách vyskytl se zhoubný škůdce, tak zvaná mandelinka bramborová. Brambořiště se musely prohlížet a škůdce zjištěný hlásit na Okresní národní výbor. Tento nadřízený orgán pak na svůj náklad ničí tohoto škůdce. Mají k tomu různé přístroje rozprašovací, tažené jedním koněm. Poprašuje se „Ceresanem“. I školní mládež k této práci jest úředně zařazena.

Škůdce tohoto zde zjistil pan Pospíšil František čís.44 na svém poli „Dílech“. Toto jeho brambořiště bylo potom úředně vypáleno.

Jetely

Jetely a první sena jsou dobré. Další už opět špatně.

Žně, pracovní skupiny

Přede žněmi vypracoval M.N.V. skupiny, podle kterých se mělo pracovat. Bylo asi 12 skupin utvořených s jedním párem koní, kravským potahem a přidělenými občany. Skupin však bylo použito pouze na papíře. Ve skutečnosti pracovalo se po staru, každý u svého sedláka.

Stroje

Rolníci ovšem zase svých strojů používali i k sečení svých dělníků. Kosami se pouze obsíkalo, takže práce žňové jsou v deseti dnech skončeny. Mnoho dřiny se tímto způsobem ušetřilo, neboť strojová práce jest přece jen mnohem lepší. Proto také jsou tyto práce tak brzy zvládnuty.

Společná práce, simbol socialismu.

Krok tento jest opět viditelným znamením k způsobu práce společné, socialistické, ale málo do zdejšího lidu vštípen, neboť lid zvyklý po staru, těžko se vžívá do nového způsobu práce, která mu ale přináší jen samou úlevu. Doufejme že tento postup práce také se zakoření v lidu a bude jeho snahou pouze společně pracovat.

Mlácení

Mlátilo se též po staru, každý dělník u svého sedláka. Průmyslové dělnictvo pracuje v továrnách ráno od šesti do 14 hodin odpoledne, aby mohlo být nápomocno při polních pracích.

Opět jsou tyto práce vbrzku zvládnuty, neboť se závodí kdo s koho.

Podmítání

Podmítá se pouze potahy koňskými i s kravkami, traktor zde ještě nemáme.

Dožínky

K.S.Č. pořádá dožínkovou slavnost. Tančí se v bývalé panské zahradě, v přírodě, na parketě. Jest při tom tombola a různé ty legrace, které nás ještě dosud neopouští.

Rekonstrukce silnice

Vesnice mění svou tvářnost. Pracuje se na rekonstrukci silnice přes vesnici, od zatáčky při vjezdu od Olšan do Habrovan, až na konec vesnice k Rousínovu. Všechny zahrádky zmizely i stromy. Vyvýšeniny jsou skopány, nížiny vyrovnány. Tak se stalo, že u kostela se přes 1m šlo dolů, ale před dvorem k zámku se opět tolik zvedlo, že jde silnice zároveň s okny domku, který tu stojí v cestě.

Most přes silnici a zavežený sklep

Most železný který spojoval zámek se zahradou v místech kde jest rybník jest odstraněn. V zatáčce před dvorem, kde jest trojúhelníkový parčík, stával sklep, kde míval Hasák řezník složené maso. Tento sklep sloužil jako lednice kde po dlouhou řadu let se vždy tahal s blízkého rybníčka panského led. Sklep není vykopán, jest pouze navežen hlínou.

Bývalý dvůr

I dvůr jest rozparcelován a jsou z něj udělány obytné domky a dílny. Posledním majitelem dvora byl Simeon Vacula. Po válce 1945 udržoval jej Místní národní výbor, potom rolník František Varta a pak jest rozdělen asi na 150 parcel.

Socha sv.Floriána

Před kostelem stály kaštany, které jsou odstraněny. Socha sv. Floriána jest o něco pošinuta neboť stála v této zátočině na vozovce.

Přerušená cesta

Silnice jest rozšířena též k rybníčku na návsi, kde jest zřízen kanál z cementových rour. Cesta z Habrovce jest tímto zákrokem přerušena a musí se objíždět směrem k horní hospodě.

Kanalisace

Spodní kanál jest pod celou silnicí a přes Fibingerův dvůr a sousedící zahrady ústí do potůčku.

Palíškův hostinec, mateřská školka.

Palíškův hostinec, dům číslo 13, první škola v místě a také první obecní úřad v místě, ukončil svoje poslání a jest z něj zřízena mateřská školka. I tento čin jest krokem ku předu, k socialismu, neboť stát socialistický pečuje již o nejútlejší mládež.

Zřízení civilních matrik

Zřízen jest též matriční úřad pro Habrovany a Olšany, neboť stát, má-li se starat o výchovu mládeže, musí podchytit všechno dění do své správy. Za tím účelem převzal od církevních orgánů vedení matrik, které tyto u nás vedly od jejich založení.

Staré matriky církevní: 1699 – 1779, Latinská

Matriky naší obce jsou na římsko-katolické faře ve Vážanech Královopolských a datují se od roku 1699. První kniha počíná rokem 1699 a končí rokem 1779. Psaná je latinsky, strany nečíslovány. Jest to kniha společná pro celou farnost Vážanskou a sice pro vesnice Vážany K., Habrovany, Olšany a Vítovice.

1780 – 1784: Latinská, 1785 – 1819: Německá.

II.kniha: Od roku 1780 až 1784. Stejná jako předešlá.

III. kniha: Od roku 1785 až 1819. Kniha narozených pro výše uvedené čtyři vesnice. Každá vesnice má zde svoje vykázané místo, zvláště číslované. Habrovany zde mají popsané 123 strany. Kniha tato jest psána Německy.

1820 – 1834: Německá

IV. kniha: Od roku 1820 až 1834. Pouze kniha narození, jako předešlá, psná Německy. Habrovany zde mají popsáno 84 stran.

1835 – 1861: Německá, 1862 – 1880: Německá

V. kniha: 1835 až 1961. Jako předešlá. Habrovany mají popsány 154 strany.

VI. kniha: Od roku 1862, do roku 1880. Jako předešlá psaná Německy, Habrovany mají popsány 182 strany.

1881 – 1891: Německá, 1892 – 1905: Česká

VII. kniha: Od roku 1881 do roku 1905. Habrovany mají popsány 175 stran. Tato kniha narozených jest psána do konce roku 1891 Německy. Počínajíc rokem 1892 jest psána písmem Českým.

Kniha narození 1906 – 1949 pro Habrovany: Česká

VIII. kniha: Od roku 1906 až do roku 1949. Tato kniha narození jest pouze pro Habrovany a jsou v ní popsány 273 strany. Dnem 31 prosincem 1949 jest tato kniha uzavřena razítkem Místního národního výboru Habrovany s podpisem místního matrikáře Novák Ant. a razítkem farního úřadu Vážany K. s podpisem působícího zde faráře Jaroslav Pivoda.

Knihy oddaných: Latinské

Knihy oddaných: První a druhá kniha společná pro všechny čtyři vesnice, do roku 1784. Psaná latinsky, strany nečíslovány.

1785 – 1891 Německé, 1892 – 1925 České

Třetí až pátá kniha jako předešlé, mají pouze každá vesnice svoje samostatně číslované stránky. Od roku 1785 až 1891 psány jsou Německy, od roku 1892 až 1925 jest psaná Česky.

1926 – 1949

VI. kniha: Od roku 1926 až do roku 1949 samostatná pouze pro Habrovany. Popsány jsou 83 strany. K 31.12.1949 uzavřeny jako knihy předešlé.

Knihy úmrtí: Latinské, 1785 – 1824 Německé

Knhy úmrtí: První a druhá společné, latinsky psány do roku 1784.

III. kniha: Od roku 1785 až 1824 společná pro všechny vesnice, Habrovany strany 1 až 105. Psaná Německy.

1825 – 1880 Německé, od roku 1892 České.

IV. kniha: 1825 až 1880, pouze pro Habrovany, popsáno 222 strany. Psaná Německy.

V. kniha: Od roku 1881 až 1938 společná pro všechny čtyři vesnice. Habrovany mají své samostatné místo, strana 1 až 158.

1939 – 1949

VI. kniha: Od roku 1939 do orku 1949. Společná pro všechny vesnice, Habrovany mají popsány 23 strany.
K 31.12.1949 úředně uzavřeny.

Indexy

Index jest od roku 1784 do roku 1880 jeden, pro všechny knihy narození společný. Od roku 1881 do roku 1949 jest index druhý. Indexy jsou zvlášť pro narození, oddané i úmrtí.

Zrušení cís. patentu z roku 1784. První narození, oddavky, úmrtí.

Tímto novým zákonem ze dne 7. prosince 1949 pozbyl platnost císařský patent ze dne 20 února 1784 o vedení matrik farními úřady. V nových matrikách občanských jest zapsána jako prvně narozená Jelínková Hana. V knize oddaných Kučera Josef a Pospíšilová Dagmar. V knize úmrtí Vaněk Josef.

Celkem v roce bylo zaznamenáno:

Narození 18
Oddavky 13
Úmrtí 10

Sňatková síň

Pro sňatkové obřady zřízena jest v národní škole z prázdné učebny obřadní síň. Tato síň v krátké době vybavena jest potřebným inventářem v částce asi 30.000,- Kč. O vybavení postarali se členové Místního národního výboru, a sice matrikář Novák Ant. předseda M.N.V. škaroupka Tomáš a tajemník Malík Josef. Ovšem za velkého přispění občana Zéráka Vladimíra stolaře zdejšího, který většinu potřebných věcí sehnal. Též Vrbík Jan, obchodník. Záclony ušila soudr. Lusková.

Nové občanské průkazy

Dle příslušných nařízení, vydají se letošním rokem nové občanské průkazy.
Občanské průkazy jsou dosud česko-německé a proto mají být nové. V těchto průkazech jest zaznamenáno vše o majiteli, takže odoadnou všechny vedlejší doklady. Tímto měl matrikář nejvíc práce, neboť v krátké době vystavuje na osum set rodných výpisů z matrik.

Rekonstrukce Národního výboru

Místní národní výbor jest zrekonstruován a doplněn dalšími devítimi členy, takže počet členů stoupl z 15 na 24. Jest doplněn vesměs mladými občany. K přibývající práci jest stále zapotřebí obětujících se občanů, neboť se pracuje zde pouze večerama. Není tedy divu, že se pracuje mnohokráte i dlouho přes půlnoc. Však ani tato rozšířená rekonstrukce nepřinesla ulehčení a tíha práce spočívá pouze na několika soudruzích.

Masová organisace Sokol

V místě jest tělocičná jednota Sokol, která jest v plné činnosti. Cvičí, pořádá zábavy a má též odbor kopané. Fotbalisté se cvičí a svoji kopanou provádí na obecním hřišti za zámkem, které mají ve své správě.

Sázení topolů

Obec zakoupila za 1.500,- Kč sazenic topolů a členové Sokola je vysázeli kolem hřiště.

Svaz mládeže, Sbor dobr. hasičů

Dále jest tu svaz Čs. mládeže jehož činnost je velice slabá. Sbor dobrovolných hasičů též má slabou činnost.

Veřejná knihovna

Veřejná obecní knhovna jest také v místě.

Tyto všechny skupiny byly vyzvány, aby podaly zprávy o své činnosti, ale do dnešního dne tak neučinily.

A.V.N.F.

Akční výbor národní fronty též nemá žádné zvláštní činnosti.

K.S.Č.

Jedině strana Komunistická, čítající na 200 členů, koná pravidelně svoje schůze.

Školení členů

Školí svoje členy k novému nastávajícímu řádu socialistickému. Na všech koncích vesnice jsou ustaveny malé skupiny, které každých 14 dnů se schází ve svých ustanovených místnostech, mají svého učitele a pomocníka, kteří jim vysvětlují vývoj událostí od vzniku K.S.Č. až po nynější dobu.

Kroužek Marx-Leninis.

Mimo toho jsou ještě kroužky Marx-Leninismu a to pro pokročilejší členy.

Akce strany

Strana také řídí všechny akce v místě. Oslavy 1.května, 9 května, 28 října, 7 listopadu. Koná také zájezd do Líšně jako každoročně, do Gotvaldova údolí.

S.Čs.S.př.

Svaz Československo-Sovětského přátelství též má v místě odbočku. Pořádá přednášky, které většinou doprovází úzkým filmem se světelnými obrazy.

Zájezdy

Koná také zájezdy autobusy do Brna, do národního divadla.

Kino Min. zemědělství

Ministerstvo zemědělství se svými pojízdnými kino-aparáty též jest tu častým hostem, aby sblížilo venkovský život s městským.

Členové Národního výboru

Členové národního výboru:

Škaroupka Tomáš 215 předseda,
Malík Josef 205 místopředseda a tajemník,
Novák Antonín 234, pokladník, kronikář a matrikář.
Lukášek Oldřich 189, osvětový referent.
Zabloudil František 6, technický referent.
Švestka Václav 97, finanční referent.
Vašíček Petr 99, zásobovací referent.
Dundálek Arnošt 124, evidence osob.
Rychtr Karel 150
Kalvost Josef 185
Snášel Miroslav 138
Birkner Stanislav 89
Částek František 242
Chyťa Oldřich 92
Hrdinka Bedřich 3
Pořízek Jan 243

Bezděk Jan 226
Salcburger Jaroslav 102
Havlíček zdeněk 62
Pliska Ferdinand 142
Daňková Marie 5
Vysoudilová Anna 133
Levíčková Marie 239
Muselíková Marie 168

Před 100 lety v roce 1850 udál se ve zdejší obci tragický případ. Mladý řezník a hostinský Filip Smutný, brutálním způsobem zabil 3 dítky a manželku. Po činu šel do Brna kde se sám udal. Byl z prvních kteří byli souzeni porotou a z posledních kteří úpěli v děsných kobkách žalářních na Špilberku.

Dne 1 června 1951. Psal Novák Ant.

V originále kroniky je kulaté razítko MNV Habrovany.